

עשרת ימי תשובה

אף מי שאינו נזהר מפת של כותים, בעשרת ימי תשובה צריך לזוהר (שו"ע או"ח תרג)

ויש לכל אדם לחפש ולפשפש במעשיו ולשוב מהם בעשרת ימי תשובה. וספק עבירה צריך יותר תשובה מעבירה ודאי, כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע, ולכן קרבן אשם תלוי הוצרך להיות יותר ביוקר מחטאת (רמ"א)

בעשיית צריך לזוהר - היינו אפילו מפת פלטר של גוי. ואם אינו יכול לאפות בעצמו יכשיר את התנור שאופין בו העכו"ם שישליך ישראל בתוך התנור קיסם אחד ואפילו נפח ע"י מפוח או בפיו מהני...

ויש לכל אדם וכו' - כתב הרא"ש שיקרא באלו הימים באגרת התשובה של רבינו יונה. והארי" ז"ל כתב שחיוב ללמוד בספרי מוסר כל השנה וכ"כ הגר"א... ועכ"פ באלו הימים יעשה כל אדם כדעת הזוהר שישוב קודם שישכב ויתאונן על חטאיו ויפשפש במעשיו. ועיין ביערות הדבש (ח"א דרוש א) כי ז' ימים שבין ר"ה ליום הכפורים הם נגד ז' ימי שבוע ובכל יום יעשה תשובה על אותו יום ד"מ ביום ראשון יעשה תשובה על מה שחטא כל ימיו ביום ראשון וכן ביום ב' וכן כל ז' ימים.

לחפש ולפשפש במעשיו - עיין בח"א כלל קמ"ג שם הרחיב הדברים בענין זה ודבריו קילורין לעינים: (משנה ברורה)

באהבת ה' את עמו כמדתו כי חפץ חסד הוא ולא יחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכיו וחיה... ולכן לא יום ולא יומים ממתין ומצפה לתשובת רשעים אלא הרחיב לנו את הזמן, ותיכף בתחילת השנה והחודש נפתחים כל השערים שערי תשובה שערי מחילה וסליחה, והם פתוחים ועומדים עד זמן נעילת שערים ביוה"כ, והכרוז יוצא מלפניו 'שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם'. ומי לא יירא ויפחד בשמעו קול שופר מכריז ואומר עורו ישנים משנתכם קום קרא אל אלקיך כי חנון ורחום הוא. וגדול העון מי שלא שב ואינו רואה להרבות בתורה ומע"ט בימים האלו מכל ימות השנה, כי אנחנו הלואי שנהיה מן הבינונים אשר משפטם תלוי עד יוה"כ...

לכן צריך כל אדם לפחד על עצמו שיתאמץ בתשובה על העבר ולהרבות מצוות ומע"ט בכדי שיהיה טהור וזך לפני בא יום הקדוש הזה, כמש"כ לפני ה' תטהרו.

ואל יאמר אדם הלא בכל יום אני מניח תפילין וציצית ומברך ומתפלל, וא"כ ודאי שכף של זכויות יכריע. מי שאין לו לב אומר כן, כי צריך לחשוב ג"כ כמה חבילות עבירות עשה בכל יום בדברים בטלים ולה"ר וכל דבורים אסורים, וכן בכל האברים... ובאמת בטעות הזה טעו הרבה בני אדם שחושבים שאין צריך לשוב רק מעבירות חמורות ע"י ג"ע ש"ד וחילול שבת וכיוצא בו, וזה שקר מוחלט, כי יש עוונות שאדם דש בעקביו שהם חמורים מג' עבירות הנ"ל.

הנך רואה מה שאז"ל בחומר לה"ר שהוא קשה מע"ז ג"ע ש"ד... וכן יש חבילות עבירות שבני אדם רגילין בהם אשר רבו מלספר, שבועות שקר ושוא... מברך או מזכיר השם לבטלה, וכל שכן כל התפלות וברכות אם יעיין בנפשו בעו"ה הכל הוא בלא כוונה, רק נעשה טבע שכבר רגיל פיו ולשונו להתפלל ולברך. מלבין פני חבירו. מתכבד בקלון חבירו. מצער אחד מישראל בין בדברים בין במעשה... שנאת איש לרעהו. כעס. הסתכלות בנשים. חניפות. ליצנות. דברים בטלים. דברי משא ומתן בשבת ויו"ט... וביטול ת"ת כנגד כולם, כי הרחוק מן התורה, רחוק מעבודת הבורא, ולכן תקנו השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך. וכפי הריבוי בעסק התורה, כן יתרבה ויתקרב לעבודה...

ולכן מהראוי שיתנהג האדם בעשי"ת בדברים וחומרות, אף שאינו נזהר בהם כל השנה, כי גם הקב"ה מתנהג בחסידות עם בריותיו. והאוכלים פת פלטר כל השנה, בימים האלו ראוי שלא לאכול כי אם פת ישראל, וכן בכל הדברים. וביותר צריך אדם לתקן בדברים שבין אדם לחבירו... וראוי לאדם שירגיל את עצמו בכל ימי השנה שתהיה רגיל בפיו בכל שעה תפלה שהתפלל דהמע"ה, הורני ה' דרכך, הדריכני באמתך, יחד לבבי ליראה את שמך, וטהר רעיוני ולבי לעבודתך, וכיוצא באלו פסוקי יראה... (חיי אדם. כלל קמג)